

LA VENTALLADA.

SETMANARI POPULAR.

LA VIDA QUE 'NS ESPERA.

Hont se vulla que girém la vista, no veyém altra cosa que 'l cuydado de la Providencia de Deu en los bens que 'ns ha posat sobre la terra; mes, ¿que son eixos bens comparats ab aquells dels quals sens diu que ni l' ull veigé, ni 'l ohido ohí, ni cabé en lo cor del home lo que Deu té preparat pera 'ls que l' estiman? En efecte, l' home és tan incapás de representarse la verdadera naturalesa dels bens futurs, com ho es lo sér animat destituhit de rahó pera imaginarse los plahers intellectuals dei home. ¿Com arribarém nosaltres á coneixer los objectes que, pera ser possehits ó concebuts d' un modo exacte, suposan també altras facultats que las nostras, ó á lo menos facultats lliures del vel mortal y diferentment perfeccionadas? No obstant, si una espessa nuvolada 'ns amaga eixos bens per los que suspira nostre cor, podém ovirar alguns dels principals orígens d' hont provenen.

L' home poseheix tres facultats eminentes, so es: la de *coneixer* la de *amar* y la de *obrar*. Nostres sentits son susceptibles de un grau de estenció y delicadesa molt superior al que tenen en la terra. Nosaltres mateixos podém formar una idea de aquesta perfecció per los efectes prodigiosos de nostres instruments d' óptica. Figurémnos uns dels antichs filosóps observant ab nostres microscopis un infussori, ó contemplant ab los telescopis á Júpiter y sos satélits: ¡quant gran no seria la sua admiració y sorpresa! ¡Y quant gran no será també la nostra, quan revestits d' aquell cos espiritual, en certa manera, que 'ns assegura la Revelació després de la resurrecció dels cossos, nostres sentits haigin adquirit tota la perfecció que poden rebre! Nostres ulls, reu-

nint llavors las ventatjas dels telescopis y microscopis, se proporcionarán á todas las distancias. ¡Y quant superiors serán eixas novas *lentes* á las de que l' art se gloria! Lo mateix succehirá ab los altres sentits. ¡Quant lleugers no serán també 'ls progressos de nostres coneixements, quan nos sia possible descubrir los primers principis dels cossos! Veurém á las horas realment lo que ara sols nos imaginém com endevinant y valentnos del raciocini y 'l càlcul. Se 'ns amagan una gran part de relacions, precisament perquè no podém fixarnos la figura, las proporcions, la coordinació d' aqueixas parts infinitament petites en las que está fonamentat lo gran edifici de la naturalesa.

¡Alcém nostra vista fins á la volta estrellada; considerém aquest inmens conjunt de sols y de globos sembrats en l' espay, y admirém que l' home estiga dotat de una rahó capàs de descubrir sa existencia y de transportarse mentalment fins á las extremitats de la creació! ¡De quins sentiments no s' omplenaarà nostra ánima quan després de haber conegut á fons la economia d' un d' eixos globos, passém á altre, y comparém entre ells sas analogías!

Mes la rahó del home penetra encara mes enllá de tots los globos; s' eleva fins al empíreu ahont Deu habita; allí contempla son magnífich trono; veu á todas las esferas girar baix sos peus, y obehir al impuls que 'ls imprimí sa má poderosa; percebeix las aclamacions dels esperits angélichs, y juntant sas adoracions y alabansas als majestuosos cántichs de las gerarquias celestials, li dirigeix ab la humilitat mes profunda lo cántich que farán ressonar per sempre lcs benaventurats.

Si la soberana bondat ha volgut adornar tan preciosament la primera estada del home, si per son ordre todas las parts de la naturalesa conspiran en la terra á provehirlo de abundants pla-

hers, ¿quant gran no será la felicitat ab que 'l regalará en la nova Jerusalem? Allí será ubriacat ab las delicias eternas; allí no parará d' admirar las bellas, la riqueza y varietat del magnífich espectacle que s' oferirá á sa vista en aquell gloriós cel hont lo Ser que per sí mateix existeix, dona als ángels que rodeijan son trono las senyals mes angustas de sa adorable presencia. En eixas santas mansions, en lo seno de la llum, de la perfecció y la felicitat, será hont iniciats en los profundos misteris del govern, de las lleys y dispensacions de la Providencia, veurém las rahons misteriosas de tants aconteixements que ara 'ns admiran y confundeixen y ahont, penetrant d' una mirada la causa y 'l principi d' aquestas calamitats, d' aquestas probas, d' aquestas privacions qu' exercitan en la terra la paciencia del just purifican la sua ánima, realsan sas virtuts, mentres que fan tremolar y entristeixen als débils, regoneixerém ab evidencia que tot lo que ha fet Deu manifesta un projecte de bondat.

¿Mes que es tot aixó comparat ab la contemplació de Deu mateix, vist cara á cara, segons la frase de la Santa Escritura, y ab lo coneixement intuitiu de sas adorables perfeccions? ¿Que ve á ser tot lo dit, y quant no podriam dir sobre aquest últim objecte, si 'ns fos concedit tenir en lo terra un enteniment y un llenguatge digne d' un morador de la gloria?

Nostra facultat d' amar es al present limitada, imperfecta, cega y grosserament interessada: nostres afectes participan comunament de la carn y de la sang. Nostre cor limitat trova dificultat en abraçar ab la sua caritat á tots lo homens. ¡Quant difícil es concentrarse ab alguna intensitat en lo Ser sumament amable! Mes aquest sentiment tan extensiu tan fecundo en diversos afectes, embarrassat en lo present ab los llassos que l' estrenyan, se veurá algun dia lliure d' ells; y Aquell que 'ns ha criat pera amarlo y amar á nostres semblants, sabrá purificar nostres desitjos, y dirigir tots nostres afectes al mes gran y mes noble fi. Quan siám revestits d' aquest cos gloriós que la fé espera, nostra voluntat perfeccionada sols tindrà desitjos adequats á la alta elevació de nostre nóu sér, y se dirigirá eontinuament al verdader y major be. Lliures ja per sempre de tota corrupció, y revestits de la incorruptibilitat, nostres sentits no degradarán mes á nostres afectes; nostre imaginació tampoch corromperá nostre cor; las grans y magníficas imatjes que li oferirá continuament, vivificarán y

encendrán tots los seus sentiments: nostra facultat d' amar s' exaltarà y desplegará més y més; y engrandintse infinitament la esfera de sa activitat, abraçarà las inteligencias de tots los órdenes, y s' abismará tota entera en aquell Deu que es la caritat per essencia.

La forsa, igualment que la capacitat de nostres órgans, es en la terra molt limitada. No podém exercitarlas llarg temps sense experimentar prompte incomoditat y trevall. Necessitém oposar una resistencia continua pera trasladarnos, ó mes be pera arrastrarnos en algun modo de un lloch á altre. Nostra atenció se debilita dividintse, y 's consumeix en la aplicació massa seguida á un propi objecte: nostra memoria no reté sinó á forsa de trevall lo que li encomaném: la etat y altres mil accidents la amenassan, la malmenan y la destruheixen: nostra mateixa rahó, per la correspondencia que Deu establí entre l' ánima y 'l cos, está subjecte á fibras tan delicadas que póden desordenarla causas molt petites; en fi tota nostra máquina se troba sempre exposada á cedir al pes y á la acció continuada de sos ressorts. Al contrari, lo cos glorificat no estará subjecte á cap alteració, obehirá ab suma promptitut y la major facilitat á tots los desitjos de nostra ánima, y nos transportarém de un lloch á altre ab una lleugeresa que excedirá á la de la llum. Suposada aquesta economia de la gloria, exercirém sens trevall nostras facultats; nostra atenció abraçarà d' un cop multitud d' objectes mes ó menos complicats, los penetrará intimament, y descobrirá en ells fins las semblansas mes lleugeras. Lo que una vegada 's fixi en nostra memoria ja may s' ésborrará d' ella, s' enriqueirá al infinit; y comprenent la naturalesa del univers y sos diversos aconteixements, grabará en nostre esperit sens obscuritat ni confusió tota la armonia y una immensitat de bellas. ¡Quant propias son eixas ideas pera enlayrar y engrandir la nostra ánima, pera contrarestar y endolcir totas las probas de aquesta vida mortal; pera mantenir y aumentar nostra paciencia, nostra resignació y nostre valor; pera fomentar y exaltar tots nostres afectes de regoneixement, de amor y de veneració envers aquella adorable Bondat que 'ns crida al plaher de la felicitat mes complerta!

¡Es possible, donchs, que pugan los homes preferir las vanitats á bens infinits! Ah! aixó prové de que no coneixen á Deu y de que no procuran conéixerel. Lo trovarian, veurian aquella hermosura sempre antiga y sempre nova, vida pu-

ra y ditxosa de tots los que viuen verdadera-
ment, si la busquessen en lo fons de sa ànima.
Mes perquè Deu està dintre son esperit ahont
no entran jamay, y perquè en l' exterior úni-
cament se paran en las cosas visibles sens en-
layrar son pensament al Criador, per aixó es per
ells un Deu amagat. L' han perdut perdentse á
sí mateixos. L' ordre y la hermosura que 'l Sen-
yor ha repartit en totas las criaturas com á graus
pera elevar al home á son fi etern, s' han con-
vertit en vels que l' amagan á sos debils ulls.
Solament se valen d' ells pera veurer sombras:
la llum los enlluerna. Lo que es res es per ells
tot, lo que es tot no 'ls hi sembla res. No obs-
tant, lo qui no veu al Criador res ha vist, qui no
gosa son amor, res ha gosat; es com si no vis-
quès, y tota la sua vida no es mes que un somni
infelís.

M. S.

GOIGS DE SANT JORDI

pera cantar tots los fills de Catalunya ab la
tonada de *La Dama robada*.

A mon excelent amich D. Francesch Pelay Briz, Mestre en Gay Saber.

I.

Sant Jordi gloriós,
vos que feu miracles,
dèunos bona sòrt
y la Gloria santa.

Cavaller de Deu,
jovencel encara,
vareu dur á cap
empresa mòlt alta.

Un drach espantòs,
per certa encontrada,
pastors y remats
famolench menjava.

Y fins va voler
que li fossen dadas,
una cada jorn,
las verges galanas.

Se n' han fetas sòrts,
y es la malhaurada
la filla del rey,
un tresor de gracias.

Quan lo rey ho sap,
lo dolor lo mata,
s' esqueixa 'ls vestits,
s' arrenca la barba.

Ja l' han duta al bosch
á la pobra infanta,
ja lo drach se sent
que bramant s' hi atansa.

Quan, entre la pols,
des del poble aguaytan
cavaller gentil
qu' en corcer cavalca.

Ja hi es arriuat
tot brandant sa llansa,
fa 'l seny de la creu.....
La fera s' espanta.

Gira 'ls ulls en blanch
tot caragolantse,
de sa boca n' ix
verinosa baba.

La princesa 's treu
una lliga-cama,
y se 'n mena 'l drach
com ovella mansa.

¡Gran favor n' hagué
tota l' encontrada,
Sant Jordi gloriós,
de vostre miracle!

II.

Sant Jordi gloriós,
vos que feu miracles,
vos vull demanar
que 'm feu una gracia.

Jo sò enamorat
d' una gentil dama
bella com lo sol
y de noble casa.

Mes dins d'un castell
plora empresonada,
que un maleyt lleò
nit y jorn la guarda.

Sòn los sèus pecats
lo ser agraciada,
rica, de mòlt giny
é ilustre prosapia.

Gran devoció 'us tè,
digneus escoltarla,
no vullau que jo
mori d' anyoransa.

Pujéu á cavall,
trayevos l' espasa,
matéu lo lleò
deslliuréu la dama.

Quan lliure será,
farém jochs y fallas,
y, á vòs agrahit,
farè presentalla.

D' un ciri ben alt
y un hermòs retaule,
¡Sant Jordi gloriós,
vos que feu miracles...!

ANTONI CARETA Y VIDAL.

MEMORIAS D'UN ESTUDIANT.

Jo só fill d'un poble d'aquets que'n dihuen de mala mort, mes que per mi encara es de bona vida, perquè sempre que hi vaig á passar la meva temporadeta d'histiú, m'hi torno grás y fresch com una poma. Aquella frescó que llansan los castanyers que'l voltan, y aquell ayre pur qu'allí s'hi respira son capassos de retornar á un mort. Aixís es que quan la caló comensa á apretar de valent, allà envers mitjant Juliol, arretglo mos negocis, faig la maleta y m' despendeixo per un parell ó tres de mesos de Barcelona, (que es ahont visch habitualment per tot lo que se'ls hi ofereixi). Quatre horas de carril, tres de tartana y cinch de matxu ab sella, me trasvalsan fins al peu d'una montanya tan escabrosa, que es precis refiarse no mes que de las bonas camas pera pujarla, y encara gracias que se'n surti, per que hi ha un camí de cabras que no's pot passar á caball sinó ab pena de la vida. Després de dugas horas de travessar curriols, xaragalls y ribastos, s'arriba al cim d'un turó, hont hi ha una casa en que venen *vi vert y vi de marina*, y sól ser la parada dels traginers. Allí s'hi pren un carquinyoli ó quatre atmetllas estantissas y un vas de vi, pagant ab calderilla per que per plata no tenen cambi, y agafant una baixada per entre una baga d'espessos ballaners, alu, alu; ab lo mateix caball de Sant Francesch, s'arriba á uns plans de fesóls y blat de moru solcats per una riera, que passa pel mitg del poble, lo qual no's veu fins que's toca ab'l nas á las primeras casas, per que está com encaixonat entre mitg de quatre montanyas, que com fortissimas murallas'l defensen per tots cantons. No'ls hi vull pas descriurer la grata conmovió que sento cada vegada que se'm presenta tot de cop aquell pilonet de casas rónegas que s'arramblan al peu d'una iglesia com los esporuguits infantons s'arriman al voltant de la mare, y aquell campanaret tan bufó, terminant en forma de paparina, y d'hont ne surten los accents d'aquellas campanas que las sento, no ab'l ohido, sinó ab'l cor, per que'm recordan totas las festas, los tritllos y las alegrias de ma infantesa; y no'ls hi vull descriurer per que may trovaria paraulas que expresse-ssin prou bé aqueix indefinible sentiment que s'experimenta quan se torna á veurer lo poble hont hem nascut.

Cad'histiú, quan hi arribo me trobo al en-

trar á las primeras casas ab tota la gent notable que'm ve á rebre, y ho confesso, no ho fan per que siga jo cap autoritat ni representi gran cosa, sinó per que han sigut casi tots amichs de la infancia, m'portan una verdadera voluntat, y ademés m'esperan com candeletas per que'ls hi contrinovetats de Barcelona, y si val á dirho tot, per que saben que may me descuido de portar alguns regalets: sobre tot la canalla'm voltan, y'm senyalan y'm tocan com si fos un animal raro, y m'acompanya fins á casa una especie de professor que no'm deixa fins que com si fós un batetj, he dat pa y veure á tots los acompanyants. Llavors sen tornan tots á sas casas, confiant á tothom qui troban qu'han vist á nan Xicu, (á Barcelona'm dihuen Don Franciscu), esplican si estich mes grás ó mes magre que'l any passat, y fins si'm he tornat mes lleig ó mes guapo, per que aixó si, no hi ha com la gent de poble pera saber fé d'un foraster l'análisis y l'anatomia mes complerta.

La casa hont paro es la mateixa de mos pares, es aquella hont hi jugava ab mos germans y hont m'hi contaban rondallas los meus avis; mes ara ja no hi trobo ni avis, ni germans, ni pares; tots son á la eternitat, y fora d'una tia monja qu'encara no conech, he vingut á quedar l'únich y sol representant de ma familia. Dich mal, no soch jo tot sol, som tres; jo, en Lari, que es'l meu mosso, y'l *tremendu*, que es un gos de presa com un toru que no's mou may del costat meu. En Lari es un criat de totas prendas, per que ho sap fé tot. Si'l voléu per cuiná, no hi ha cap majordona de canonje que li passi la ma per la cara, per que quan s'hi posa de punt sap fer uns platillos que'ls ángels hi cantan. ¡Y quin arrós m'arretgla, tan granyal, tan esponjat, tan alló que's diu á punt que té mils gustos; totas las donas del poble li n'han demanat receptas; prou, pobretas, proban de ferlo, pro cah! may cap dona sabrá fer un plat d'arrós, per que, si ho habeu observat, totas ó'l negan, ó'l pastan, ó'l fan salat. ¡Y quins estofats á la catalana, y quins rostits tan ben entatxonats y fricandons y... vatja: no'ls hi vull ponderar mes per que no enxalivin, aixó si; tot menos macarrons á l'italiana, truytas á la francesa, cigrons á la castellana, ni res que tinga olor de foraster. Tot ho vol á la catalana. Per lo demés jo ja m'he reformat aquell adagi, y dich que si vull esser ben servit me faig fer pe'n Lari'l llit, per que me al sap fé tan tou que encara no m'hi estiro ja quedo adormit com un angelet. En fí, es un

camarar excelent, un recader fidelissim, un mosso de peu incansable, un hortelá, un jardiné, un majordom y sobre tot un defensor que val per quatre, puix te un pit que res l' espanta y una forsa com un Samsó. No obstant te un defecte: (cada faba té 'l seu corch) y es que te un gé-nit tan callat, calmós y pensatiu que jo que m' agrada la conversa, devegadas hi pateixo molt. De tot lo que li preguntu no 'm respon mes que si ó que no, y encara després de pensarshi; jo voldria que 'm contradís alguna vegada, perquè aixis no 'm semblaria qu' estich tan sol, mes de cap manera; no s' es vist una exactitut y adhessió com la seva. Si 'm queixo que fa fret, ell me diu que si, y tanca totas las portas y finestras y 's posa à tremolar; si dich que fa caló, també 'm diu que si y obra tots los batents y esbufega y fins si troba un ventall se venta; fins si 'm queixo de mal de cap ell també s' hi iliga un mocadó y diu que també té migranya...pobre Lari! m' estima, y sembla que viu per la meva vida, mes jamay 'l puch treurer de la seva calma y de las sevas meditaciones y monossilabos. Un dia anavam tots dos sols en un cotxo en lo corril: al sortir lo tren de Barcelona passarem devant d' un camp de cols molt ufanosas: jo, com sé que l' art de la terra es 'l que té per ell mes interés, pensant ferlo enrahonar li vaig dir tustantlo: «mira quinas cols tan regrossas»—¿que es cas d' aixó? Lo tren contiua sa marxa per espay de quatre horas, y en Lari, ni una paraula; fins que al arribar à la estació de Lleyda, se 'm gira tot d' un plegat com qui 's desperta y 'm diu: «si que son grossas.» Naturalment si li vaig dir per márfagas, y com aixó li tinch de respondrer tan sovint, arribo per no ferne cas. Ell me diu qu' aixó li prové de que, quan era petit, va tenir un mestre que quan lo preguntava ho feya sempre ab la berga enlayra amenassant, y com may ha sigut fort de lletra, lo mes sovint era que responia un disbarat com una casa: llavors 'l mestra li deixaba aná la berga entre eap y coll, y li cridava: «¡llargs en pensarhi y breus en respondrhi!» y com lo mestre sempre era llarch en repartir cops de berga, lo va arribá á esparverar de tal manera, que quan lo pregnutaban, seguint lo precepte del mestre, s' estava una ora rumiant la resposta.

No estranyin que 'ls hi parli ab tant interés del meu bon mosso, porque es l' únich home que constituheix ara ma familia; avans tan numerosa, y al sentirme tot sol en lo mon sols

hi trobo 'n'ell que ab veritable desinterès m' estimi y s' interessi per la meva vida. Ademés, en Lari ha pres una part molt important en los aconteixements que vaig á contarlos, y just es que coneixin per endevant aquest personatge. Quan me trobo solitari en mitj las espayosas cambras de ma casa payral, plaume recorrer ab la memoria tots los jorns de ma infantesa y de ma juventut, y passejantme á munt y avall de la sala en quals parets y tinch penjats los retratos de mos pares, avis germans y tota la demás familia que al cel siga, y que semblan tots animarse y deixondar al remor de mos passos, plaume repassar detingudament en la imaginació aquells jorns felissos que visquí en sa companyia: llavors me sembla que torno á sentir la veu de la mare ab accent d' un carinyo que may mes he pogut sentir, la veu d' un pare donantme concells que jo llavors prenia per *música celestial* y que ara prou voldria haberlos seguit, las disputas y jochs de mos germans quan las barallas estrenyian nostre amor; finalmente, las cansons de l' avia y las criadas que 'm feren coneixer las mes hermosas melodias de nostra música popular, que de mes preciosas no me n' han pas fet sentir las *óperas* de nostres teatres; y sobre tot las sentencias del meu avi que tant sovint me repetia: «noy, si obras mal, de la teva pell se farán las tirketes.» veritat que 'm semblava de *Pere Grullo*, y que 'ls aconteixements de ma vida me l' han feta apreciar d' una manera ben pesanta. En aquells moments de dolsa meditació de cosas passadas es quan he posat ma á la ploma y he escrit las següents memorias de ma vida. Fins al present no las consideraba sinó com espansió de mon esperit, y 'm limitaba á llegírmelas á mi mateix, mes lo Director de LA VETLLADA m' ha fet veure que fora ser egoista si no las donava á llum, á fi de que ab la experiencia que enclouhen pugués ser profitosa pera 'l próxim sa lectura: y jo seguint las suas indicacions, las ofereixo á la consideració dels lectors de LA VETLLADA, desitjant de cor los hí servescan d' ensenyansa y de plaher.

(següirá)

C. V.

Lo que diu la Oreneta.

Audaces fortuna juvat.

Ex lo sol après l' aubada,
tot es llum lo dematí:
fills del cel, deixáu las plomas

las plomas del vostre llit,
 Quan jo dintre del boscatge
 he deixat lo calent niu
 als cristalls de las finestras
 ab mon béch á picar vinch:
 ¿No sentiú com aletejo,
 com also joyosos crits?
 Fills del cel, ¡ sus ! despertáuvos,
 que tot ara canta y riu.
 Ja, 's gronxan las campanetas
 per dintre dels valls florits,
 y al embat euvian tolas
 llurs dolsás veus y sospirs;
 y cantant diuhen als homes:
 —Fills d' Adam, del dolor fills,
 l' hora del treball es eixa;
 basta, basta de dormir,
 Y cantant als homes diuhen:
 —Fills de Deu, del amor fills
 de la oració aqueixa es l' hora,
 que es la vida del esperit.—
 Aixó diuhen las campanas
 per dintre dels valls florits,
 aucells del cel, anímetas,
 encautivats serafins,
 estenéu las vostras alas
 del amor y del desitj;
 y los aucells de la terra
 prompte no' us podrán seguir.
 ¡Ah! si com sò una oreneta,
 ab feixugas alas vils,
 hont la forsa no 'm arriba
 arribás lo meu instinct!
 ¡Ah! si jo fos com nosaltres
 sublime esbart d' esperits!
 Ab lo foch de la esperansa,
 ab la set de lo infinit,
 lo meu vol de viva fletxa
 res podria detenir:
 ni l' imperi de la fosca
 que s' esten á mitj cami,
 ni del sol l' immens imperi
 que flameja al altre mitj;
 fins als peus no pararia
 del trono del Sol diví
 pera humilment oferirli
 lo goig qu' umple ara mon pit.

Guillem Forteza.

Crónica General.

Hiu nostre estimat colega lo *Correo Catalán*:

«S' ha resolt difinitament que 'ls escuts de las quatre provincias catalanas figurin en la corona, ab la qual, per un delegat del Sumo Pon-

tífice Lleó XIII, será coronada la imatge de la patrona de Catalunya, Ntra. Sra. de Montserrat. Aquestos quatre escuts sembla que serán d' or y ésmalt y potser adornats de pedretas preciosas. Aixis quedarán satisfets los desitjos de moltes personas amants de nostra Pátria, sient com es la mentada corona una proba de la devoció que Catalunya té en vers sa exelsa Patrona, la qual será, si no 'ns enganyém, la primera imatge de María coronada en Espanya per un Sumo Pontífice.»

—Dilluns passat lo eloqüent jesuita P. Celestí Matas predicá en la Sta. Iglesia Catedral l' últim dels sermons que corresponian á la predicació quaresmal d' aquest any. Lo modest é ilustrat fill de S. Ignaci s' ha guanyat ab sos sermons las simpatias de tots los gironins que ab molta concurrencia acudian á escoltar la divina paraula; no ab termes ampulosos ni ab difícils qüestions metafísicas, sino ab claretat y senzillesa anunciava las veritats eternas, desdenyant las censuras de certas personas y fins periódichs, que sols desitjan sentir en la casa de Deu discursos, tan subjectes á las mes estretas reglas de oratoria profana, que aborreixen aquells en que ab santa llibertat y unció se atacan los vicis, se ensenyan las veritats teológicas y se recomana la exacta observancia de la ley santa del Senyor. Ja tindrem dintre pochos dias la satisfacció de escoltar altre vegada los notables sermons del P. Matas, puix que, si son certas nostras noticias, predicará en lo septenari que se celebra cad' any en honor de S. Joseph en la iglesia del Mercadal.

—Aquesta setmana cada dia ha plogut poch ó molt; y entre pluja menuda, alguna ruixada y alguna ullada de sol hem passat aquestos dias. Lo dimecres l' Onyá esperimentá una petita crescuda, que no féu altra cosa que trencar las passerres del portal *den Vila*. Aquest temps no es mica bó pera 'ls sembrats, que ja comensan á fer mala cara y sembla que 'ls hi convindria un bon sol. Avuy lo dia ha comensat seré; mes al entrar en prempsa aquest número comensa á ruimejar. La temperatura continúa bastan baixa fá dos ó tres dias.

—Segons llegim en los periódichs barcelonins, la minoria del Congrés Catalá de Jurisconsults ha nombrat una comissió pera que formulí 'l dictámen, que ha de donar dita minoria. Si no teméssem las fatals conseqüencias que 'ns pot portar la conducta antipatriòtica dels mal aconsellats individus que la componen, nos faria riu-

rer l' estrambòtich modo de obrar de la minoria *protestant*, que fins pera donarse mes tó y fer mes bombo usa 'l sello oficial del *Congrés*; y fins trobém molt estrany que de 'l mentat sello se 'n serveisca la minoria pera legitimar un document que 'l *Congrés* determiná, en la mes solemne de las sessions, denegar als qui 'l demanavan.

—Galanment convidats per lo Senyor President de la societat *Económica Gerundense de Amigos del País*, assistirem ahir á la reunió que tingué lloch en lo despatx de dita Societat, ab l' objecte de determinar las midas que calia pendrer en vista de la gravetat que presenta avuy dia la qüestió Arancelaria, de qual resolució dependeix certament la vida ó la mort de la industria Nacional. Lo Senyor Flores comensá llegint alguns datos corresponents á la rebaixa dels drets d' importació fixats al tipo del quinze per cent, en la base quinta del Arancel de 1869; y detenintse particularment en los articles que interessan d' un modo directe á la producció industria y comers de nostra Provincia, feu notar clarament lo exorbitant de la rebaixa que 's projecta en dita base, la qual portada á cap mataria completament la vida industrial de nostras mes importants poblacions. Observá al mateix temps que la major part dels preus oficials que 's determinan en l' Arancel del 69 per cada un dels articles importats, son molt inferiors al preu corrent de la venda en nostre país, lo qual fa que la rebaixa vinga á resultar en alguns productos fins á menos del deu per cent; y que seguint en tal camí, ab tan desastrosa reforma facilment aniriam á parar al absolut lliure-cambi, y per consegüent á la ruina de nostres interessos materials. Després d' aquestas consideracions, lo Senyor Ametller proposá que la Comissió acordés la conveniencia de celebrar una gran reunió, convidanthi á totas las corporacions, industrials, propietaris y demás interessats en la qüestió corresponents á la Provincia; la qual reunió, al mateix temps que tindria per objecte formar la opinió pública fentli veurer lo fatal que seria per la vida de la Provincia lo plantejament de dits Arancels, vindria á ser una important manifestació de las voluntats unánimes y mes autorizadas del país á favor de la protecció de nostra industria. Al mateix temps, que una comissió nombrada al efecte podia estudiar y plantejar la forma mes oportuna pera demanar al Govern que 's serveixi mantenir suspés lo plantejament de la base quinta del Arancel del 69, fins que en deguda forma pugan ocuparse d' aquest assumto las Corts, puig que es procedent que en

tot cas la reforma no 's planteigi en virtut d' un decret sino de una lley votada per los cossos legisladors. Mediá despres una mesurada discusió sobre la forma, caracter é iniciativa que 's devia donar á la reunió, en qual discusió prengueren part los Senyors Grahit, Masó, Barrau, Pujol y altres senyors Socis, posantse al últim d' acort y acceptant las proposicions del senyor Ametller.

Lo Senyor President prometé convocar reunió de Socis per lo dilluns pròxim, y en ella se subjectaran á la aprobació los acorts presos en aquesta última, y 's nombrará la comissió que dicta mini tot lo necessari pera portar á cap la gran reunió que segons projecte, tindrà lloch en lo teatre.

No podém menos de felicitar de tot cor á la Societat Económica per lo zel desinteressat y digne de son nom ab que vetlla pels interessos de la provincia de Girona, y escusat es lo dir que en tot quant trevalli per la prosperitat de nostra industria, pot contar sempre en nostre humil concurs y entussiasta aplaudiment.

—Demá la *Juventut Católica* de Barcelona celebrarà la solemne distribució de premis als autors que 'ls han guanyat en lo Certámen obert per la *secció catalanista* de la mentada *Academia*. Los premis, que s' han adjudicat son 9, y los accésit son 10. Han deixat d' adjudicarse 3 premis. La festa se celebrará en lo claustre de la Universitat. Segons diu un periódich d' aquella ciutat, l' ajuntament ha denegat á la *Academia* la subvenció y la banda municipal que li cedia 'ls anys anteriors, per lo qual algunas personas, entussiastas del renaixement de la literatura catalana, han obert una suscripció pera que la festa d' aquest any no desdiguí de la dels anteriors.

—Lo *Boletín Oficial* d' ahir publica una circular del Sr. Gobernador, anunciant lo R. O. que senyala lo dia 1 de Maig pera comensar las eleccions ab que 's deuen renovar la meitat dels individus que componen los Ajuntaments actuals.

—Ahir nit tingué efecte en Barcelona, en un dels espayosos salons del local que ocupa lo «Institut de foment del Treball nacional», lo espléndit diná donat en obsequi dels oradors que prengueren part en la manifestació proteccionista que tingué lloch lo dia 4 del present mes en aquella capital, y á la premsa diaria de la mateixa. Al servirse no ja 'l *champagne* sino 'l riquíssim vi espumós de Sant Sadurní de Noya, puig que en tal dinar no s' usáren sino menjars y vins espanyols, se pronunciáren entussiastas brindis á favor dels esforços pera mantenir la prosperitat de la industria nacional, pronunciant enérgichs dis-

ursos, y finalment lo Sr. Duran y Bas reasumí ab una notabilíssima eloquió l'esperit que debia animar á tots los amants de la industria del país, per qual salvació diguè era necessaria la unió d'aquestas quatre forsas; juventut, unitat, ciencia y prempsa. S'enviá un telégrama felicitant al Exm. Sr. D. Víctor Balaguer, y un altre als periodistas proteccionistas no catalans, y acabá lo Sr. Ferrer y Vidal donant las gracias á las personas allí reunidas, las quals sortiren altamente satisfetas per l'unio y entusiassme que regná en la reunió, en pró de la justa causa del treball; tan dignament representada per l'«Institut del foment del Treball nacional.»

—Lo Il·lm. Sr. Bisbe practicá la Sta. Visita en las iglesias del Hospital Civil y Hospici lo dimars y dijous respectivament.

—La *Associació d'aficionats á la cassa y pesca* d'aquesta ciutat ha organísat lo tiro de coloms en lo *Camp de Marte*. Durant tres festas consecutivas ha celebrat lo tiro, que ha sigut bastant concorregut, y mes si 's té en compte que las dos últimas han sigut plujosas.

—Dilluns, dimars y dimecres próxims, seguint la costum dels anys anteriors, se celebrará en las tres parroquias de la ciutat lo *Combregá General*, pera que pugan cumplir ab lo precepte pasqual los malalts impeditos de las mateixas.

—Ha visitat nostra redacció un setmanari castellá, que, ab lo titol del *Domócrata*, ha comensat ha publicarse en aquesta ciutat. Li retorném lo saludo que dirigeix á la prempsa.

—Ha mort lo sultan del Joló, que se regoneixia com á súbdit del Rey de Espanya. Aquesta mort ha ocasionat una insurrecció. Lo Govern Espanyol ha telegrafiat á las autoritats espanyolas de Filipinas, donantlashi instruccions sobre la conducta que deuen observar en tan críticas circunstancias.

—Qüestions qu'han mediat entre los Krumirs y 'ls Francesos sembla que ocasionarán una guerra entre Fransa y Túnes. Potser que darrera de Túnes s'hi amagui alguna nació europea, y de tot aixó 'n resulte gresca llarga.

Solució á la xarada del número passat.

CA-PI-TÁ.

Xarada.

Tot bon músich coneix *prima*
y molt bé sab la *segona*.
Tres quatre n' es la pubilla
de tota masia bona.

Si no coneguesses *quarta*
may, lector, bé llegiras;
y, sens llegir, ¿lo meu *tot*
com bé saber tú podrias?

J. Torrent.

La solució en lo número vinent.

Butlletí religiós.

QUARANTA HORAS.—Demá terminarán en la Capella de la Puríssima Sang de N. S. J.—Dilluns comensarán en la iglesia del Hospici. Las horas d'exposició serán: al matí, durant los cinch primers dias, de 8 á 12, y l'últim de 8 y mitja á 11 y mitja; á la tarde, en los dias 23 y 25, de 4 y tres quarts á 7 y tres quarts; en los dias 27 y 28. de 5 á 8; y l'últim dia de 6 á 8.

—Dissapte comensará en la Iglesia del Seminari lo *mes de Maria*, á las cinch, del matí, com en los anys anteriors.

Mercat de Girona, del dia 23 d'Abril 1881.

BLAT blancal de la Selva, de 17 á 18 pessetas quarta.—Blat fort d'Ampurdá, de 15 á 16.—Mestall, de 12 á 13.—Ségol. de 10 á 11.—Ordi, de 8'50 á 9.—Cibada, de 8 á 8'50.—Bessas, de 11 á 12.—Blatdemoro, de 11 á 11'50.—Mill, de 12'50 á 13.—Fajol, de 11 á 11'50.—Fabas, de 11 á 11'50.—Llegums de 11'50 á 12'50.—Fasols, de 18 á 20.—Ciurons, de 24 á 40.—Panís de 17'50 á 19.

VINS. AMPURDÁ. *Culera, Espolla, Llansà y Rabós*: negre de 44 á 50 pessetas carga; Garnatxas de 70 á 78; Rancis de 76 á 84. AMPURDÁ BAIX. *Viladesens, Camalleria, Vilahur y Gahusas*: Negre de 34 á 42 pesetas carga; Garnatxas, de 58 á 66; Rancis, de 64 á 72.

OLI. á 9 pessetas mallal.

FARINAS: 1.ª clase, de 17 á 19'50 pessetas quintá: 2.ª clase, de 14'50 á 16: 3.ª clase, de 9 á 13.

OUS: de 24 á 28 quartos dotzena.

BESTIAR: Bous á 1'50 pesetas carnicera. Xays del país á 2'50.

Los preus que 's donan son lliures de drets de portas.

Lo marcat del bestiar ha estat bastant calmós á causa del mal temps que ha fet durant aquesta setmana y per altre part, escaurers avuy esser la fira de Corsá.

Lo de llegums, ous, gallinas y demés que 's fá en la Plassa de las Cols ha estat bastant animat.

Lo temps avuy se presentava bastant bé pero entre dos y tres de la tarde ha comensat de ruimejar y ha impedit que 'l mercat continuès.

Als blats y demés sembrats, no 'ls convé mes que veurer constantment lo sol, puix si segueix com ha fet fins al present, assegurém desd' are, que la cullita será perduda per lo menos en 'l plá d'aquesta comarca.

Girona: Estampa d' en Manel Llach.